

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
недільні і святах.

БУЖОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровица ч. 2.
Передплата
10 зр.

Федькович яко політик і педагог.

В „Руслані“ читаємо статтю під наведеним заголовком. Тому, що ми находимо в ній погляди нашого поета і з нашого краю Буковини, то уважаємо потрібним подати її для буковинських Русинів.

Межи рукописями, що задержали ся в мене ще з часів, коли Громада народоців львівських поручила мені редакцію „Правди“ в (1869—1871 роках), подібав я недавно кілька рукописей пок. Федьковича. Писані в німецькій мові, дотикають они положеня буковинських Русинів під кінець шістьдесять років іменю на поли шкільнім. Знаючи, що зміст сих рукописей доси не опублікований, подаю їх в руській перекладі, а оригінали німецькі намірив я зложити в архіві Наукового товариства ім. Шевченка.

Перше писмо є змісту політичного. Федькович хотів его умістити в якій-то німецькій газеті, імовірно буковинській. З сего, що оригінальна допись дісталась в кінці мені, заключаю, що редакція незвісної мені газети (можє „Czernowitzer Zeitung“) дописи Федьковича не приняла, а Федькович переслав її мені на те, щоби Галичани знали, як він задивляв ся на руську справу. Писмо починає ся просьбою до незвісної редакції і гласить:

„Хвальна Редакціє!“

„Будьте так ввічливі, помістити в вашім ціннім дневнику сю мною споруджену статью, за котрої правдивість і основність

ручу. Рівночасно звертаю увагу хв. Редакції на брошуру: „Пятнадцятьмільоновий історією забутий нарід“ — петиція до французького сенату Казимира Делямарр-ого, з котрої я дещо виняв для моєї розвідки, а котру то брошуру вам дуже поручаю. Притім прошу я хвальну редакцію о зворот рукописи, наколи би она не удостоїла ся уміщення. Сторонець-Путілля, 11. падолиста, 1869. Федькович, повітовий інспектор шкільний“.

Сама розвідка надписана:

„Шоб не було запізно! Голос з посеред руського народу“, а вірний переклад розвідки такий:

„Зведено біі під Полтавою (1708), Москалі здобули Русь, їх цар, Петро, при своєм собі імя побідженого народу, бере титул царя Руси і укладає собі таку програму політичну: З Москви над Дніпро, з Дніпра над Вислу, з Висли під Карпати, звідси на Дунай, з Дунаю над Босфор. Чи заперечить хто, що він став невірним сій програмі, — програмі загарбання всіх Славян?“

„Але як? З одного боку московска дика орда, з другого численне, на той час на досить високім степені культури стояче Славянство... Тількиж підприємчивим царям про се не банно. Вже в 13 віці накінули они своїм ордам християнство і церковно-славянську мову, з котрої з'абсорбувавши тодішну руську письменність, повстала теперішня московска мова, а котру задля незнання історії Славян Заходом і через безсоромне фальшоване історії Москалями, ще і нині називають руською (russische Sprache). Я буду її називати завсїг-

ди по імени, московскою, так само як імя Русь належить ся лише полудневій Росії, а назва Русин лише нинішнім Русинам.“

„Якже-ж стоїть діло нині, в 19 віці, з руською літературою? Не дуже лучше, а може ще подекуди гірше. Бо хотя в послідних часах з посеред народу і для народу виступили деякі письменники, то московске правительство переслідувало і переслідує їх в нечуваний спосіб, і руська література находить ся ще заєдно, як в 13 віці, в руках духовенства і в комнатних учених, котрі як колись так і тепер, не знаючи народного язика і історії своєї, а силкуючись поправити свою долю, іменю в Австрії, пишуть в жаргоні руських черців з 13 віка с. е. в церковно-славянській мові, не дбаючи про народ і про его суд над своєю писаниною.“

„А Петербург? Петербург кличе: bravissimo! Тиче всім, а іменю австрійському правительству, дулю під ніс і підпомагає всіх будьто руських письменників всякими способами: посадами, достоїнствами, ордерями, гріними і обітницями. Та і чого би не мав підпомагати? Від чернечо-руської мови 13. віка, якою ще і нині пишуть мнї руські письменники Галичини і Буковини, до московщини один лише дрібненький крок, а наше правительство є досить чемне (charmant), щоби сему не противити ся та щоби шильненько мостити дорогу „панам з півночі“ аж під самі Карпати, а відтак дальше і дальше. Чому би не мостити дороги? Москаль буває приязний і кождому запоручає своє — благоволеніє.“

„А чого ти тикаєш ніс в сю справу? — питає дехто. Справді, по що тикати?

13) Як чоловік зійшов на пана.

Оповідане
ВЯЧЕСЛАВА БУДЗИНОВСКОГО.

(Дальше.)

— Полька?... Що з того що Полька!... От, деякі Русини попривозили собі жінки аж з Відня, а національна справа нічого на тім не потерпіла. Хоч Німки, а чешуть тепер по руськи так, що і не одну Русинку заветидають.

І она може научити ся. Йї лекше буде як швабці... І научить ся. Дім мій буде проте руський. А що она може польска патріотка? — Е! — Де нині давний той патріотизм польський! Котра Полька бере собі его нині до серця? Що яка сотна, або тисячна з них ходить до костела на службу за poległych? Ну — чому не мала би йти? На таких службах можна бачити як раз лиш ті панни польські, котрі бачимо стало на всіх фестивах і „пляцмузиках.“ Як на фестивах, так і на тих патріотичних „шонках“ збирають ся молоді і многонадійні „академики“: можна знайти партію. Який то патріотизм?! З тих почитателів революціоністів польських, роблять ся урядники — сервілети, що конфіскують патріотичні писма. Нема

також страху, щоби її польський патріотизм, если она лиш фактично ним закажена, — запаскудив мені дім. А що не буде руська література... се тим ліше для мене. Гарно виглядав би мій дім, если би ми обое, я і жінка, сиділи цілими днями в атраменті! Щоби она мала спиняти мене в моїй народній роботі, того я найменше бою ся. Она ще молоденька, не мала часу пересякнути тим, що наші старі філістри-колтуни називають практичностю і статочністю. Її мозок ще не закостенів так, щоби его не чіпала ся вже жадна наука. Се буде вже моя річ підучити її так, щоби она мене розуміла і сама переняла ся тими самими думками, що й я. Не такий чорт страшний, як его малюють.

Коли такими льогічними аргументами збив всі сумніви і зацитьвав совість, успокоїв ся цілком і забрав ся з усіх сил своїх докінчувати свое діло — під кільколітної праці.

Кілька аркушів надрукував був уже навіть, лиш через іспити не міг довести до кінця. Він хотів, щоби праця як найскорше вийшла з друку, бо думав замінувати нею своїй новій любці.

— Щоби знала, що має діло не зким небудь: що він щось більше, як пересічний чоловік.

— Побачимо, чи тогди Рудецкий буде міг міряти ся зі мною.

В четвер пішов на виставу. Салька, її родичі, Петро і невідстунний Рудецкий сиділи

уже в комплеті під реставрацією, при шганьській музиці. Коло Сальки не було вже місця, бо сидів коло неї „безуєсий“ Рудецкий. Стефан мусів усеїти коло „старої.“ Дуже тим не згрив ся, бо інтерес нераз вимагав, щоби і чортови дати огарок — і маму дівчини треба не раз забавляти — ad captandam benevolentiam. Впрочім дістав відшкодоване, бо як лиш Стефан усеїв, урвала ся розмова між Салькою а Рудецким.

...Она воліла говорити з Стефаном, хочби й через стіл. Рудецкого аж підносило. І підійє ся. — Веї піднесли ся, бо надійшло нове численне товариство, знакомі паньства Добринських, родичів Сальки. Товариство збільшило ся, тож треба було перенести ся до більшого стола. При тім переселеню народів Стефан маневрував так — а і Салька виявила не аби який спирт — що коли знов усадовили ся, Стефан сидів коло Сальки. Рудецкий мусів вдоволити ся товариством мамі. Лице его дуже споважило. Цілий час уділяв мамі яківсь спостереженя, уваги і інформації. Мусіло се відносити ся до Стефана, бо при тім все спозирив на него — немож сказати, що дуже приязним оком.

*

— Той Рудецкий пускає на тебе якісь плотьки, остерігає стару — розповідав Петро Стефанови.

— Рие під мною... Хай рие здоров, я не

Тількиж оно може і годить ся, наколи розважимо — бодай дехто з мислячих — що підручники в наших школах народних писані і доси також чернечою мовою з 13. віка, що п. міністер просвіти не говорить по руски і задля того з всім руским здає ся на кого-то другого, та що сей другий научить п. міністра вкінці не по руски а по московски. Ось придивить ся теперішньому повстанню в Дальматії, чия рука там за кулісами? Вже-ж московска! А п. міністер най під сими кулісами подумає собі Карпати — поки ще час. — *Один з тих, що дивить ся звичайно і поза куліси.*

Для лучшего зрозуміння сеї статі додаю, що в 1868 році (в падолисті) Русини галицькі ледви почали просвітну роботу в народній, живій мові через засноване „Просвіти“; що в школах народних і середних наука релігії подавалась ще в язичі церковнім; що читанки всякі були писані рівнож макаронічним язиком; що комісія для укладання учебників руских від 1869 р. доперва взялась за очищення мови і зреформоване правописи та що в тім часі ледви слідні перші пориви Русинів галицьких до виеманципованя себе з під оклику Дідицького: „адін народ,“ киненого в 1866 році. Хоч Федькович вже в 1860 р. виступив на Буковині, то там всякі Браніки і Гліболиці ще довгі часи каламутили воду. А у Відні, під боком правительства, Іван Головацький рішав о чистоті руского язика.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 10. серпня 1897.

З епархії. Парохію в Калинівцях над Черемошем отримав православний пан-отець Евзевій Сорочан.

Відповідь п. Тиміньського. На візване проф. Стоцького в числі 162-ім „Буковини“ до п. Тиміньського, щоби він сам заявив, чи слова его

бою ся. Дівчина вже так, як би моя. Тепер би лиш старих позискати.

— Твоя кажеш?... А Галька вже не твоя?

Чоло Стефана захмарило ся.

— Буде клоїт. Чоловік не подумав наперед, зробив дурницю, а тепер прийде ся викручувати ся.

— Мені здає ся, що ти би найрадше обі задержав.

— Задержав не задержав, але котру з них вибрати, бігме, сам ще не знаю. Найліпше, лишити все часови. Мушу сю лишне пізнати, бо — правду кажучи — мене щось до неї більше тягне.

— Так зірви сейчас з Галькою. Най она непотрібно не журить ся. Нині дістав я від неї лист. Запитує, що з тобою діє ся, чи ти не хорій — борони Боже — бо не відписуєш їй.

— Що ж то? Она хоче щоби я до неї що дня писав? Впрочім о чім писати? Чейже не напишу, що уганяю за другою.

— Іменно се. Перша річ, отвертість.

— А то бим вийшов! Ануж мені тут не поведе ся, а она зробить мені збитка і вийде за попередного свого адоратора. Він все ще звідусе ся до неї. Тоді лишу ся як дурень. Полював на дві, а ту ні одну ні другу. Лише лишити так як є, бо ануж треба мені буде до неї повернути ся.

— Значить, ти уважаєш Гальку за резерву,

в „Буковинській Русі“ наведені фальшиво, відповів він не сам, тільки посередно через свого редактора в „Бук. Вѣд.“, що „на напасть проф. Стоцького він навіть відповідати не буде, бо его мерзить з проф. Стоцьким взагалі спорити.“ Така відповідь — то не є жадна відповідь, бо проф. Стоцький має поважних сьвідків, котрі знані слова п. Тиміньського можуть нині присягою потвердити. Тому й не диво, що п. Тиміньського „мерзить“ з проф. Стоцьким взагалі спорити, бо в потрібі вийшла би на верх вся мерзкість его поетунувана.

Один концерт руских академиків уже відбув ся дня 8. серпня в Тернополі. Про той концерт пишуть таке: Все зложило ся сьогодні на як найкращу цілість: перше всего здвиг нашої рускої публіки, між нею в першій ряді ядра тернопільської Русі, нашого сьвященства, дальше прекрасний день а вінець всего, академічний хор в запорожских строях, числом 15 молодців, котрих добірні, сильні і звучні голоси зливають ся в такий чудовий хор, що наші знатоки — музики, як о. Вітошинський з Денисова і о. Остап Нижанковский не могли до волі налюбуватись ним та нахвалитись. Справді годі сказати, котрі голоси краеші одні від других, чи ніжні тенори, чи звінкі баритони, чи грімкі баси; все то зливає ся в таку одну, суцільну гармонію, що єї одну лише чуєш, тремтиш та душею підносиш ся, наче під враженем якоїсь надземної, чародійної сили.

Не диво про те, що всі точки програми мусів хор повторювати а і надпрограмові додавати. І так двократно сьпівали прекрасну пісню Цеглиньського — Копка „Де срібноелетий Сян плыве,“ грімвий хор Н. Вахнянина „Ура у бій“ і сердечну пісню чеську Кріжковського „Odwede-noho prosba.“

Сольових пісень відсьпівано дві: О. Нижанковского „Минули літа молоді“ на голос теноровий і Лисенка „Ой Дніпре мій Дніпре“ на голос басовий. Розуміє ся, що оба соля мусіли концертанти повторити. Що до першого т. є. тенорового соля, відсьпіваного академиком п. Козаком, то для оціненя его повторимо лиш слова композитора: „П. Козак то найлучший інтерпрет моїх думок.“ Лисенкова креация „Ой Дніпре мій Дніпре“ належить до найкращих продукцій такого голосу, яким єсть звістний вже ширший публіци бас п. Яворского.

З вічливости для польских гостей, котрих однако, на жалє сказати, на таке місто, як Тернопіль, прибуло досить мало, засьпівав тенорист п. Козак пісню польську „Kocha nie kocha.“

До прекрасної цілоти причинились паянїст — Запорожець п. Людкевич і звістний нам китарист о. Купчинський. На домагане розентузизмованої публіки, мусів послідний артист ви-

але так що она о тім нічо не знає. Если тебе тут приймуть, тогда наженеш єї.

— В резерві, сейчас в резерві! Чи я бороню їй вийти за кого иньшого? Я їй виразно казав, що за сталість людских чувств ручити не можна. Повинна розуміти, що я і за свої ручити не могу і не ручу. Впрочім не я їй, але она мені накинула ся.

В неділю, знов прогулька з танцями. Стефан немав соперника, бо Рудецкий не танцював. Ще тамтим разом запримітив, що Стефан без порівняня лишне танцює, як він. Він знав ті засади тактики, котрі не радять написувати ся перед панною тими штуками, в котрих перевишає его соперник. Побачивши на двірці що і Стефан їде, вернув до міста і до Брюхович цілком не поїхав.

Стефан держав ся також тих тактичних принципів. Він старав ся імпонувати їй такими штуками, яких Рудецкий не втне. Він знав, що Рудецкий в житю своїм не на друкував і стрічки, що він взагалі з літературою немав нічо сьильного і ддятого хотів тим „показати ся“. Его страшно гризло се, що праця его, не ціла ще видрукowana.

— Тож то буде тріумф, як зложить книжку у стій своєї богині. Який малий, маленький видасть ся тоді при нім той дурак!

Хоч як наглив друкаря, було готових лиш десять аркушів, а на других десять, треба було ще з місяць ждати. Се було ему задовго; він

ступати трикратно на естраду і за кождий раз почастувати публіку то чужими то своїми композиціями. По вечерку наступили танці — звиш 50 пар, котрих розвели аж лучі виходячого сонця.

Академічним хором, справді, як голосили часописи, взірцевим, управляє академик п. Мельник-Гонсьорський і ему належить пальма першенства.

На вечерок тернопільський прибуло багато, дуже багато сьвященників з дальших сторін, як Бережан, Скалата, Грималова. Сердечне Спасибіг їм ширости, але признавали самі словами радости, що не жалують труду — бо варт було потрудитись.

Д.

Концерт в Золочеві — як нам звідам пишуть — вишав під кождим взглядом так матеріальним як і моральним як найкраще. Публіки місцевої і замісцевої, духовної і сьвітської зібрало ся так много, що в сали не було нігде вільного місця. Артистичне виконане кождої точки програми і сьвітлі одяги хору академиків плінли і одушевили цілу публіку, та хор мусів безустанно повтаряті то додавати нові пісні. По концерті бавили ся всі в сали казинової серед звуків гарних пісень до години 6. рано! А що концерт удав ся так величаво, заслуга в тім місцевого комітету. Рівнож і хор вивязав ся як найкраще і дав довід, що потрафить вдоволити і найбільше вимагаючу публіку.

Звідки гроші взяти? Тепер підчас шкільних ферій до виділу нашого Народного Дому приходять поданя родичів і опікунів о прийняте їм синів до бурси. Прийшло тих подань уже з кільканадцять і ще певно прийде. Залучені шкільні сьвідоктва учеників звичайно дуже добрі, а сьвідоктва неможности доказують бідноту родичів. Виходить з того ясно, що родичі бажали давати діти до висших шкіл і ті діти вчили би ся добре, бо спосібні. Але їх бажаню стоїть на перепоні біда. Тій біді має зарадити бурса. Про ту бурсу гадають, видко, люди, що она має великі капітали, бо ще ні один зі згодованих ся батьків не написав, бо готов платити цілу суму 15 зр. за сина, а кождий хоче або зовсім за дармо мати пана зі свого сина, або за два три леви місячної оплати, коли тимчасом заряд бурси, не числячи мешканя, мусить за кождого бурсака платити 10 зр. місячно. Не хай лиш так заряд бурси до кождого бурсака доложить до 5 зр. місячно, а всіх буде 30, то звідки він має роздобути 1500 зр. на рік? Зі складок тільки не збирає ся — то звідки взяти гроші? Може би нам хто на то питанє відповів? Але замість відповіді в листі просимо о відповідь на переказах почтових.

вже витримати не міг. Взав тих десять аркушів, всадив в пальто і поїхав до Брюхович.

— Бодай се покажу — думав. — І се не остане без вражіня. Она певно не знає ще, що я друкую.

В Брюховичах, пішли зразу товариські забави: Обручі, пташок, кіт і мишка і т. п. Стефана забави ті страшно нетерпеливили. Не міг діждати ся пори, коли заграють музики і зачнуть ся танці. Тоді міг би заняті ся виключно дівчиною, бо тепер, підчас тої „ідіотичної“ забави, она належала до товариства, і він не міг з нею розмовити ся.

Нарешті! Гри скінчили ся, і товариство розбігло ся по лісі, щоби потому зібрати ся в сали і погуляти троха. Стефан взяв Сальку під рамя і повів найдовшою стежкою. Щоби дійти до ціли, старав ся звести бесіду на літературу. Се ему ніяк не удавало ся. Дівчина інтересувала ся літературою не більше, як Стефан способом споряджувана сосів. Бачучи, що посередною дорогою до свого не дійде, рішив ся приступити до річи просто.

— Ви панно Сальцю певно не знаєте, що я пишу книжки.

— Ви, ви... книжки пишете? То не може бути. Такий молодий?

— Вже заімпонував — подумав собі Стефан. — Слово даю, що так — сказав.

— А то цікаве! Хтоби вас був підозрівав о щось подібного. Але правда, я забула, що ви

В справі піднесення пенсії урядників доносить Vaterland, що нема мови о введенню нової системи платні перед кінцем року 1898. Коли на другий рік підготувати ту справу, то се ще буде дуже скоро. Такі мають бути вісті з міністерства фінансів.

Урядовий убір, який буде напевно заведений для судив, має прислугувати також і адвокатам. Але впроваджене его буде зависіти від оїнії адвокатів самих і для того міністерство судівництва певно запитає комнати адвокатської цілої Австрії, щоби висказали свою гадку в тій справі.

Нарід, відкритий р. 1848. Dziennik polski бавить своїх читателів такими казками: В одній німецькій часописі — так пише хтось D. P. — оглядав я образок, представляючий селян зі західної Галичини на віденському бруку, прибраних у високі баранячі шапки, в кожухи з вовною на верх і з торбами з лика (кошелями), перевішеними через плечі. Товпи Віденців окружили сих чужинців і дивували ся, що то за нарід, — не могли здогадати ся. Аж ту являє ся дотепний шевчук і каже: Das sind keine Wilden, nein, es ist das im Jahre 48 in Galizien neuerfundene Volk, die Ruthenen.

Оно й справді так було, що наших русинів в Галичині що-йно тоді відкрили і на доказ того подаю такий факт: Коли в свій час емеритований радник судовий Мих. Качковський подорожував, щоби поклонити ся боготвореній ним матушці Росії — при огляданю кріпости Кронштадської заскочила там его нагло смерть від холери (гара божа!). Небавом надіслано до самбірського суду акт смерті в польській мові з повідомленням, що помер там на холеру якийсь М. Качковський, Поляк з Самбора в Галичині, і там его лат. священник поховав після лат. обряду. Що за іронія долі! Ото горячий прихильник православія і кнута уходить в Росію за Поляка; — а притім чи се не певний доказ, що це так недавно навіть в Росії уважали Галичину польським краєм, її мешканців Поляками, а про існуванє якихсь „руських“ в Галичині навіть не знали.

Так пише якийсь читатель Dz. p. Ну, і що з того? — спитаємо ми. Що має та новинка навчити польських читателів? Коли Галичина край польський, а Поляки виховали собі таких мужиків, що їх Віденці мають за дикунів, то не мають чим Поляки хвалити ся. Віденці знов не мають чого нашим мужикам дивувати ся: між Німцями найдуть дурних Міхлів далеко більше, як між нашим народом. Бараняча шапка і кожух — не велике нещастє; як би віденського панича взяв на наші морози, то сам би натягнув шапку і кожух. — А що нас відкрили в 48-ім році, ми то вже чуємо 50 літ і дивуємо

троха романтичний. Найліпше свідчать о тім ваші пригоди... Але що се за концерт?! З відки вам прийшла така гадка... писати книжки? Ха-ха-ха! Я не знала, що ви такий дивак. Ви-ж правник. Як ви приходите до того, щоби вдирати ся в права диваків, і тих... як то сказати? Бо лише такі, що... як їх назвати?... пишуть книжки, що вилетіли з шин, звихнені личности.

— Не лиш такі панно Сальцо. Кождий, хто чує до того спосібність, повинен посвятити на се весь свій вільний час, повинен писати. Кождий з нас має різні обовязки, має обовязки взглядом себе, родини, товаришів, але має також обовязки взглядом суспільности, свого народу. Писанєм книжок, винповнює ся як раз один з народних обовязків.

— Ей! Як я бачу ви маєте троха перекручену голову. Як розумний і статочний чоловік може на подібні річі тратити час і мисли. Мені говорили, що ви через мене не здали іспиту. Тепер бачу, що се через ті дурниці. Відкиж возьмете час на науку, коли вам таке в голові, коли ви книжки пишете.

З кожним її словом, мовби хто ніж встроив в его серце.

(Дальше буде).

ся темноті всіх тих, що з нами жили, а нас не бачили. Нас ще по нинішній день не „відкрили“ зовсім, бо як би справді віднайшли нас і придивляли ся нашим добрим прикметам, то побачили би, що в нас далеко більше доброго і гарного, ніж н. пр. у таких Болгар, котрими веі займають ся задля довгоногого князя та адютантских любовниць.

Дон Антоніо Кановас дель Кастиліо, бувший президент міністрів, що так трагічно закінчив жите з руки анархіста Голліого, уродив ся в р. 1826. Вже в 30 році жита він став членом мадридської академії наук, а від р. 1854 вступив на поле політики, на котрім дійшов аж до гідности президента міністрів. Кановас полишив багато творів поетичних, історичних студій і повістей. В ній Іспанія стратила великого мужа науки і енергічного політика, котрого застїгди покликвали в небезпечній хвили і він умів вийти ціло з тяжкого положеня. Особливо тепер, коли Іспанію підкопує кубанське повстанє а в краю стоять фінанси дуже лихо, дасть ся відчутти недостаток Кановаса. Агента на президента міністрів став ся серед таких обставин: Ще від рана снував ся згаданий анархіст в купелевім заведеню і дожидав мабуть відповідної хвилі. Дивним дивом не звертав на него ніхто уваги. Аж коли появил ся Кановас в передсінку, в товаристві двох иньших купелевих гостей, нечаяно поцілили его кулі убійника. Перший вистріл, даний з віддаленя менше більшо 3 метрів, задрагнув праву сторону чола президента міністрів, другий і третій вистріл прошили наскрізь груди. Убійник стрілив ще раз, кличучи: „Най живе Іспанія!“ Зразу думали, що то Кановас взяв сей оклик. На відголос вистрілів прибув сейчас поручник і префект поліції, що придані були до боку Кановаса. Убійник дав себе без опору арештувати. Прийшла зараз і пані Кановас, окрила чоловіка платом і веліла перенести его до апартаментів на першій поверсі, почім кинула ся на убійника і проклинаючи его, вибила вахлярем по лицю. Убійник захоував ся супроти неї з щипочною чепноюстю. — Перед префектом поліції заявив, що має спільників. Правдивий справник замаху з Барцельони — додав — ще не викритий. Убите Кановаса то доперва початок цілої серії иньших замахів, котрі будуть виконані в Іспанії і в иньших державах.

Тяжке підозрінє. В Будапешті помер в домі божевільних один богатий властитель і лишив для девятєро своїх дітей з першого подружя около 180.000 зр. До повнолітности дітїй мада тим майном орудувати друга его жінка. Сего року двоє дітїй номерного мало стати повнолітними; були се дві дівчини, одна з них заручена. Однак стали ванути і по короткій недужі померли: одна 22-го червня, друга 2 липня. В кілька день оїєля занеджав старший син і до си лежить тяжко хорий в шпиталі. При похоронї зарученої дівчини суджений єї сказав прилюдно, що мачоха отруїла дівчата. Поліція, дізнавшись о тім, почала слїдити, наказала обдукцію тіл а мачоху увязнила. Обдукція не виказала отроєня і підозріню мачоху випущено на волю, але публична оїнія таки не заспокоїла ся тим а радше принуєє якесь загадочне злочинство.

Американський і руский силач. Недавно тому перебував у Збаражї американський цирк під дирекцією Розенцвайга. Вже перед першим представленням було оголошено, що серед циркової трупи є силач Рієгго, а хто би поборов его, дістане 50 зр. На те зголосив ся Лев Останчук, 18-літній син поєла Останчука, і до сімох минут переміг циркового силача.

Любов не для жартів. В Парижі стала ся така трагічна історія: Двох субєктів в однім склені закохало ся в своїй товаришці по званю, панні Анні. Весела Парижанка була для обох рівно чепна і принимала від обох докази їх симпатії. Часто принимала від одного або другого білєти до театру і ішла потім з ним на вечеру. Але любов обох коханців не могла знести того положеня і оба освідчили ся о руку панні Анні. Она не брала сего на серію а відповіла, що обох любить зарівно і не може рішити ся жадного з них відтрити від себе.

Після сего постановили „люблені хлопці“ рішити самі між собою. Взяли два острі ножі і покололи себе взаїмно так, що нема надії на їх ратунок. Панна Анна взяла собі сей вислід своєї легкодушности так дуже до серця, що вернувши до дому, отруїла ся морфіною.

Край золота Аляска на півночі Америки стане небавом краєм нафти. Копальники золота відкрили такі богаті озера нафти, що після вістий, які надійшли звідтам, стало би тої нафти на довгий час для потреби цілої кулі земської. За нафтою не потреба навіть копати, бо кипіє ка бе сама з землі з великою силою і творить значне озеро. В прилегаючих горах відкрили величезні поклади угля. Аляска була давніше російською посїлостію; тепер належить она до Сподучених Держав.

Жидівська горівка. В жидівській шинку при улиці добромильській в Череминши вступили робітники на чарку горівки. Випивши чарку, один робітник зміркував, що в горівці є тютюн і ванно. Розлютив ся, вхопив фляшку і ваніє до комісаріату поліції. Там розновів дячого забрав фляшку. (Жид був уже зараз тим в поліції і скаржив ся, що ему вкрали горівку). Показало ся, що до горівки для більшої сили, додавав жид негашеного ванна і тютюну. Може би нам черновецькі приятелі жидівські пояснили, чи за таке діло можна жиди хвалити? Але они такі справи промовчують.

Спалені гроші. В однім селі у Франції стара жінка, виїжджаючи з дому, сховала усеї свої оцадности в сумі 500 франків до печі, як в найбезпечнійше місце. Єї син не знав про те нічого і коли матери не було, спалив у печі не потрібні якісь папери. Разом згоріли там і гроші. Коли мати вернула, не застала вже свого доробку а єї розпуга не мала границь. Та на щастє найшов ся ратунок. Один фотограф аматор позбирав рештки зуглених паперів цінних і відфотографував їх. Фотографія вийшла така удачна, що віддала цілий малюнок згорілих паперів. На підставі тих фотографій виплатив банк цілу суму властительці.

Огнетревалє дерево вирабляють в Америці за помічю імпрегюваня его в ріжних солях. Склад тих солей знаний тільки винахідникам — фабрикантам. Імпрегюване дерево не запалює ся навіть в найбільшій огні, хіба що зуглїть ся і то лише зверху. В Англії робили недавно проби з тим деревом. Вбудовали з него хату і розложили великий огонь довкола неї і в середині. Хата станула в полуміні а з середини бив огонь через комин. Та коли огонь погас, переконали ся оглядачі, що будова зістала пенаруєєза.

Телеграми „Буковини“.

З дня 10-го серпня 1897 року.

Могилів. Пожар знищив 200 домів в місті, жидівську біжницю і шість менчих домів до молитви.

Петербург. Вчєра передполуднем мали довшу конференцію Гогенльогє, Муравєв, Білоф і Радолин.

Мадрид. Правительство рішило убійника Кановаса поставити перед військовий суд. Правдоподібно він називає ся Іозє Санто Альман а не Голлі і був складачем в друкарні в Барцельоні. Убійник заявив при переслуханю, що его діло є німетою за тортури, яких допустило ся було правительство на барцельонських анархістах в посліднім процесі против них.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

улиця Петровича ч. 2.

має на складі отсі свої видання:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за річник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА“

сумна історія; для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток“

для чемних діточок.

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр. На поchtову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки“, а по 2 кр. за кожду поодинокую книжочку.

Замовлення приймає й редакція „Буковини.“

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richters Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

П. П.

Сим маю честь повідомити П. Т. Публику, що я з днем 24. липня с. р. отворила у Вижици

ТОРГОВЛЮ МІШАНИХ ТОВАРІВ

разом з

комнатою до снідань.

Поручаю Вив. місцевої і доокрестній публиці

каву, чай, цукор, вино, Портер, пиво, СВІЧКИ ЦЕРКОВНІ і СТОЛОВІ, папір, прибори шкільні, фарбу і щітки.

Висилка на село виконує ся відвратною почтою.

Услуга скоро. ціни низькі!

З глибоким поважанем

АННА МОСКВА.

В Чернівцях виходить уже тринадцятий рік руска газета

„БУКОВИНА“.

Від 1. січня 1896. року появляе ся она що дня кромі неділь і свят. Поміщає статі про справи буковинської Русі, але познакомлює читателів також із справами Русинів в інших землях руских. Дбає о добірні і цікаві фейлетони і взагалі о материял такий, що обходить кожду руску родину. Що „Буковина“ цікава і для галицких Русинів, свідчить значне число передплатників еї в Галичині. Передплата лише 10 зр. Адреса редакції і адміністрації „Буковини“: Чернівці улиця Петровича число 2.

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Чернівцях,

(улиця Петровича число 4)

має готові отсі

друксортти шкільні

як найліпше виконані, й по найдешевших цінах:

Classenbuch — Wochenbuch — Gestionsprotokoll — Inspectionsbericht, — Jahresausweis — Lehrerkataster — Schulkataster — Schulversämniausweis — Schulnachrichten і Повідомлення шкільні.

Є також оправлені діловодчі протоколи та окладки до катальогів і тижневників.

Замовлення з провінції виконують ся відвратною почтою.

Хто хоче мати добру і дешеву МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожадує. Нові продаю дешевше як весоди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обелужу Вас по братньому

З поважанем

В. Данилевич, машиніст у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. залізничній (Bahnhofstrasse) ч. 26.

НОВА ФІРМА РІТБЕРГ і ШЕНБАВМ В ЧЕРНІВЦЯХ,

ГОЛОВНА УЛИЦЯ ЧИСЛО 10.

Великий вибір товарів з альпаки і хіньского срібла з Берндорфера фабрики металевих товарів.

Одинокий склад і продає правдивих російских кальошів і черевиків до снігу.

Великий вибір ЧЕРЕВИКІВ до СНІГУ для мужчин і женщин, дівчат і хлопців.

Високі і низькі

КАЛЬОШІ, з виду витаті для пн. офіцерів.

КАЛЬОШІ для ПАНЬ, цілком легкі. 75 грамів.

Най-но-війші!

черевики для гімнастики з гуми. Кальоші для дїтний, навіть однолітних.

10% рабату!!

даємо лише ми від цін за біле др-а Сієра після цінника.

Великий склад КОЛДЕР до подорожи почавши від 1'58 зр.

ЧЕРЕВИКИ

для мужчин, шкіряні, з гумою.	2'50 зр.	— 6'— зр.
„ хлопців „	2'50 „	— 5'— „
„ дам „	2'50 „	— 5'— „
„ „ до шнурованя	2'35 „	— 6'— „
„ „ до заціплюваня	3'98 „	— 7'— „
„ „ лькерки, менти з шпангою	1'75 „	— 2'10 „
„ „ з козячої шкіри, менти	1'35 „	— 1'55 „
„ дівчат, шкіряні, т. зв. Bergsteiger	1'85 „	— 3'— „
„ дїтний „	1'10 „	— 2'10 „
„ хлопців, ЧОВІТКИ	3'— „	— 4'25 „

Великий вибір ЧЕРЕВИКІВ до гімнастикования!

Найновіші Краватки

вузлн, мани, Левалієля до вязаня, від 20 кр., 40 кр., 50 кр., до 98 кр.

Рукавиці Glacè,

з оленя шкіри, з шведско-го шовку, з ниток найліпших фабрик.

ВЕЛИКИЙ С К Л А Д

правдивих ШНУРІВОК з фішбінами.

Одинокий склад ЦИЛІНДРІВ і кляків, з фабр. Месмера і Сп.

Одинокий склад з фабрики І. ГІКЛЯ і Синів в Найтішайни

КАПЕЛЮХІВ

для мужчин, тверді, чорної і пиншої барви, почавши від 1'18 зр., для мужч., тирольскі від 1'18—2'28 „ хлопців тирольскі від 0'78—1'18 „ дїтний капелюшки моряків боброві в різних барвах, від 1'98.

П А Р А С О Л І

з зє-ліз-ними руч-ка-ми

з чисто-го шовку від 3'— — 6'—, на-пів зі „ 1'38 — 1'98, з чисто-го вовни „ 1'58 — 2'18, на-пів з вовни „ 0'98 — 1'58, з англійскими дерев-ляними ручками від 0'75 — 1'90.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР

П А Р А С О Л І В

полотняних.

найновіші АНГЛІЙСКІ ПАЛІЧКИ.

Величезний вибір

БІЛЯ

для мужчин, гладке від 1'10 поч. „ з фалдами „ 1'38 „ „ гафтоване „ 1'58 „

КАЛІСОНИ

з найліпшого Gradl-полотна, французско-го крою від 0'98 поч.

Корсетки для мужчин, гладкі, гафтовані, білі і в інших барвах, від 0'18 зр. поч.

Льняні хусточки в модних барвах, 12 штук від 0'80 — 1'10.

П О Н Ч О Х И

від 1'50 — 3'—.

КОВНІРИ

і МАНШЕТИ

Маншети, І. сорти, почвірні, 6 штук 1'80. Маншети, II. сорти, почвірні, 6 штук 1'50.

Ковніри I. сорти, почвірні, 6 штук 1'05. Ковніри II. сорти, почвірні, 6 штук 0'90.

Ковніри для хлопців 6 штук 0'80.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає Осип Маковей.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

